

ŠAJĀ NUMURĀ:

■ Iznācis žurnāla "Latvijas Lopkopis" 50. jubilejas numurs 2

■ Abonējiet LLKC izdevumus! 2

■ Labklājības ministrijas aprēķinātās minimālās stundas tarifa likmes 4

■ Aptaujas rezultāti par lauku teritoriju attīstību 6

■ Izdevumā apkopoti izmēģinājumu rezultāti 7

■ Kādas augļu un ogu kultūras redzēsīm nākotnē? 8

■ Uzsākti demonstrējumi ziemas kviešu sējumos 10

■ Apgūstiet jaunas zināšanas un pieredzi! 12

■ Aizsargās lauksaimniekus pret negodprātību tirzniecībā 13

■ EK izpārdod piena pulvera krājumus. . 13

■ Radīts e-rīks KLP mērķu sasniegšanas kontrolei 13

■ Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2019. gada februārī 14

■ Pirtniece un mājražotāja vienā personā – Arnita Melberga 15

Foto: Ilze Skudra

AKTUALITĀTES

LLKC PAVEIKTAIS 2018. GADĀ

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā aizvadīts darbīgs gads. Piedāvājam atskatīties uz vairākās nozarēs paveiktajiem svarīgākajiem darbiem.

VALSTS LAUKU TĪKLS

Noorganizētas 3 reģionālās konferences (kopā 210 dalībnieki) par Kopējās lauksaimniecības politiku pēc 2020. gada un Lauku attīstības programmas aktualitātēm: Kuldīgā, Ilūkstē un Saulainē.

Sadarbībā ar EIP AGRI Jūrmalā organizēts Eiropas līmeņa pasākums "Sasmērēt lauksaimnieku izpratni par digitālo laikmetu: Lauksaimniecības zināšanu un ino-

vāciju sistēmas loma (AKIS)". Sadarbībā ar VRG Valmierā organizēta starptautiska konference "Lauku telpas attīstība un sabiedrības virzīta vietējā attīstība", kurā piedalījās 82 dalībnieki no 6 Eiropas valstīm.

Sarīkotas vēl sekojošas konferences: 3. Starptautiskā Latgales reģiona biškopju konference, "Eiropas inovāciju partnerības darba grupu projekti Latvijā", "Tirgus spēka iegūšana – kooperatīvu dzīvotspēja", Mežsaimniecības konference, "Piena lopkopība Latvijā – cik konkurētspējīgi (efektīvi) esam?" u. c.

VLT Sekretariāta speciālisti iesaistījušies Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) nākamā plānošanas perioda aktivitātēs, lai

iesaistītu lielāku sabiedrības daļu. Gatavojoties diskusijām par ES lauku attīstības politikas nākotni, VLT Sekretariāts sadarbībā ar Zemkopības ministriju aktuālāko EK piedāvājumu sabiedrībai skaidrojis reģionālajos semināros un konferencēs, kā arī noskaidrotas lauksaimnieku un lauku uzņēmēju domas, veicot elektronisku anketēšanu. Kopā tika saņemtas 1698 respondentu atbildes.

Uzsākts Viedo ciemu aktivitāšu atbalsts, pirmo atbalstot pilotprojekta izveidi Alsungā.

Veikta LEADER aptauja "Sniedz atbildi par iespējām lauku teritorijas attīstībai".

► 3. lpp.

AKTUALITĀTES

IZNĀCIS ŽURNĀLA "LATVIJAS LOPKOPIS" 50. JUBILEJAS NUMURS

Decembrī iznācis LLKC žurnāla "Latvijas Lopkopis" 50. numurs, kurā ierasti daudz lietderīgas informācijas visiem lauksaimniekiem un nozarē strādājošajiem. Paldies visiem žurnāla lasītājiem un abonētājiem, kuri novērtē mūsu darbu, un apņemamies arī turpmāk ikvienam saprotamā valodā sniegt padomus saimniekošanai un rakstīt par nozares aktualitātēm.

Jubilejas numurā vairāk nekā citkārt ielūkojamies nākotnē, vērtējot dažādu institūciju prognozes lauksaimniecībai kopumā, piena un gaļas tirgum. Aktualitātes rubrikā lasiet par digitālajiem risinājumiem lauksaimniecībā un nākotnes izaicinājumiem. Lauku digitalizācija bija galvenā tēma Eiropas Komisijas (EK) decembrī rīkotajā 2018. gada lauksaimniecības gada pārskata konferencē, atskatu no kuras piedāvājam žurnāla lasītājiem. EK amatpersonas aicina dalībvalstis, izstrādājot Lauku attīstības programmas periodam 2021.–2027. gadam, pienācīgu vietu atvēlēt pētījumiem un konsultācijām, ja tas ir efektīvākais veids, kā palielināt efektivitāti un izpildīt vides un klimata mērķus.

Žurnālā lasiet arī EK un Starptautiskā piena pētniecības tīkla IFCN prog-

nozes piena un arī gaļas tirgum līdz 2030. gadam. EK prognozē augošu patēriņu sieram un putnu gaļai, savukārt IFCN eksperte Johanna Šolca norāda, ka piena patēriņš pasaulē pieaugs par 3,2%, kāps arī iepirkuma cenas.

Saimnieku pieredzes rubrikā lasiet, kā Vandzenes novada z/s "Priednieki" saimnieko piena ražotājs Ivars Ārgals. Savukārt, kā pārvaldīt 300 Anguss šķirnes gaļas liellopus un 20 šķirnes zirgus Vācijas investoram piederošā īpašumā, – Valdgales pagasta SIA "Fagro" pārvaldnieka Jāņa Freiberga stāsts.

Ikvienam piensaimniekam iesakām izlasīt LLKC ekonomista Raivja Andersona rakstu par resursu efektīvu izmantošanu piena lopkopībā.

Par to, vai Latvijā tiešām katas-trofāli pietrūkst veterinārārstu un par viņu iespējām darba tirgū, raksta LLKC konsultants-eksperts veterinārmedicinā Dainis Arbidāns.

LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja un žurnāla nozaru redaktore Silvija Dreijere sniedz padomus, kā turēt teļus pa divi no dzimšanas. LLKC Krāslavas biroja lopkopības konsultante Anda Leikuma raksta par bioloģisko gaļas lopu audzēšanas efektivitātes uzlabošanu.

Aitkopjiem iesakām LLKC lopkopības konsultanta Ilmāra Grudula raks-

tu par *Ile de France* šķirnes aitu audzēšanu Latvijā, kā arī LLKC Balvu biroja konsultantes Hermīnes Leišavnieces rakstu par kvalitatīvu jēru ieguvu.

Putnkopjiem būs lietderīgs Latvijas Olu ražotāju asociācijas pārstāves Annas Ērlihas raksts "Spalvas pa gaisu jeb putns maina garderobi". Savukārt Latvijas Cūku audzētāju asociācijas izpilddirektore Dzintra Lejniece skaidro, kā saglabāt sivēnmātei mētienu, ja sivēnu vairāk nekā pupu.

Kā ierasts, žurnālā nozares ziņas no Latvijas un ārzemēm, labas veselības uzturēšanas padomi, saimnieku aptauja, recepte un anekdotes.

Žurnālu var iegādāties arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā Ozolniekos.

Iveta Tomsone, LLKC Apgāda vadītāja

ABONĒJIET LLKC IZDEVUMUS!

Informatīvais izdevums "Lauku Lapa"

"Lauku Lapa" informē par aktualitātēm lauku attīstībā, uzņēmējdarbībā un lauksaimniecībā. Jaunumi likumdošanā, labas un pārņemamas prakses piemēri dažādās lauku uzņēmējdarbības jomās un speciālistu ieteikumi efektīvākas saimniekošanas nodrošināšanai. Ik mēnesi – kalendārs ar svarīgākajiem datumiem.

"Lauku Lapa" iznāk reizi mēnesī. Gada piegādes cena – 4,80 eiro, pusgadam – 2,40. Abonēšanas indekss – 1163. Izdevumu iespējams abonēt visās "Latvijas Pasta" nodaļās, kā arī "Latvijas Pasta" mājaslapā elektroniskās abonēšanas sadaļā: https://abone.pasts.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/latviesu_valoda/1163/2019_gads/

Žurnāls "Latvijas Lopkopis"

LLKC izdots žurnāls „Latvijas Lopkopis” ir vienīgais specializētais izdevums Latvijā, kas informē par aktualitātēm piena un gaļas lopkopībā, kā arī zirgkopībā un putnkopībā. "Latvijas Lopkopis" varat lasīt intervijas ar nozares līderiem, tajā atradīsiet saimnieku pieredzes stāstus, praktiskus padomus piena un gaļas lopu audzētājiem, kā arī rakstus par nozarei saistošām likumdošanas izmaiņām un tirgus tendencēm.

"Latvijas Lopkopis" iznāk reizi mēnesī. Gada piegādes cena: 37,80 eiro, pusgadam – 19,50 eiro. Žurnālu iespējams abonēt visās "Latvijas Pasta" nodaļās, kā arī "Latvijas Pasta" mājaslapā elektroniskās abonēšanas sadaļā: https://abone.pasts.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/zurnali/2044/2019_gads/

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

► 1. lpp.

LOPKOPĪBAS KOMPETENCŪ CENTRS

Zālēdāju projekta ietvaros 2018. gadā īstenoti sekojoši izmēģinājumi:

1. "Dažādas asinības Latvijas brūnās un Holšteinas melnraibās šķirnes govju produktivitātes rādītāju izvērtējums un analīze" LLU MPS "Vecauce" ganāmpulkā.

2. "Precīzas ēdināšanas nozīme slaucamo govju ganāmpulkā, urīnviela kā proteīna izmantošanu ietekmējošais faktors" – z/s "Kalni".

3. "Gaļas šķirnes vaislinieku pēcnācēju kvalitātes salīdzinājums Šarolē šķirnes ganāmpulkā" saimniecībā, kas strādā ar bioloģiskās saimniekošanas metodēm.

4. "Dažādas izcelsmes *Ile de France* tīršķirnes aitū māšu auglības, jēru saglabāšanas un ātraudzības rezultātu analīze" ganāmpulkā, kur tiek audzēti vaislai paredzēti dzīvnieki.

Visās saimniecībās tika organizēti fermu dienas pasākumi, kurus kopā apmeklēja 276 dalībnieki. Izmēģinājumu rezultāti sagatavoti un izdoti brošūrā "Izmēģinājumi augkopībā un lopkopībā 2018".

LOPKOPĪBA

Lopkopības speciālisti 2018. gadā turpināja darbu astoņās interešu grupās lopkopībā: 5 piena lopkopībā, 2 gaļas liellopu, 1 aitkopībā. Konsultāciju projekta ietvaros sniegtas konsultācijas gandrīz 800 klientiem.

Aktualizēts minerālpiedevu katalogs liellopiem un aitām. Mājaslapā ievietoti izglītojoši materiāli piena un gaļas lopkopībā. Darbu turpināja Pļaušanas serviss, kur, lai noteiktu optimālo zāles pļaušanas laiku kvalitatīvas lopbarības ieguvei, tika ņemti un analizēti paraugi no 4 Latvijas novadiem.

EKONOMIKA

Sagatavoti un iesniegti LAD vairāk nekā 500 projekti pasākumā "Ieguldījumi materiālajos aktīvos". Turpināta vairāk nekā 1000 saimniecību uzraudzība pasākumā "Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības".

Apkopot dati un aprēķināta pašizmaksa par 2017. gadu 14 lauksaimniecības produktu veidiem. Sagatavoti 194 bruto segumu aprēķini dažādām lauksaimniecības kultūrām un lopu grupām.

LAUKU ATTĪSTĪBA

"Lauku teritoriju ekonomiskās aktivitātes veicināšanas programmā" konsultanti strādājuši ar 256 klientiem, nodrošinot uzņēmējdarbības konsultatīvo atbalstu un ekspertu palīdzību. Vērtējot klientu attīstību, veikta apgrozījuma analīze, un 2017. gadā neto apgrozījums, salīdzinot ar 2016. gadu, ir palielinājies 77% programmā iekļauto saimniecību.

Noslēgušās VLT aktivitāšu ietvaros īstenotās aktivitātes "Atbalsts lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanai" pasākuma "Laukiem būt!" mācības 26 LLKC birojos. Informatīvās dienas apmeklēja 257, bet mācības uzsākuši 233 dalībnieki, tās noslēguši un sertifikātus saņēmuši 186 dalībnieki.

VLT aktivitātes "Informatīvie pasākumi jauniešiem un skolēniem" apakšaktivitātes "Lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares popularizēšana vispārīgizglītojošās skolās" reģionos, organizēti 83 informatīvie pasākumi skolēniem. Informatīvos seminārus apmeklēja 1182 skolēni, pieredzes braucienos piedalījušies 685. Konkurss "Šodien laukos" reģistrējās 30 kolektīvi ar 374 dalībniekiem un 60 individuālie dalībnieki (kopā 434 dalībnieki un 30 pedagogi).

"Vietējo lauksaimniecības produkcijas ražotāju un pārstrādāju atbalsta

programmas ietvaros" notikušas:

- 88 grupu konsultācijas mājražotājiem (apmeklēja 987 dalībnieki, no kuriem 196 iepriekš šādos pasākumos nav piedalījušies);

- 32 pieredzes apmaiņas pasākumi mājražotājiem un lauksaimniecības produkcijas ražotājiem;

- Dalība 48 tirdziņos un izstādēs;

- Ar LLKC palīdzību reģistrēts 21 jauns pārtikas uzņēmums;

- 32 mācības un semināri kooperācijas attīstībai;

- Sasauktas 12 kooperatīvu kopas, organizētas 3 tikšanās ar topošajiem kooperatīvu sadarbības partneriem, esošajiem kooperatīviem piesaistīti 15 jauni biedri;

- Izveidots jauns piena kooperatīvs – "Lauku āres" (Preiļi);

- 142 dalībnieki ar LLKC atbalstu piedalījās izstādē "Rīga food 2018" Novada garšas stendos. 70 jeb puse no viņiem apmeklēja iepriekš rīkotās grupu konsultācijas.

ZIVSAIMNIECĪBA

Organizēti 11 informatīvie un izglītojošie semināri, kuros piedalījās 201 dalībnieki. Zivsaimniecības popularizēšanai skolās sarīkoti 5 pasākumi ar 141 dalībnieku. Sarīkoti 8 mācību un pieredzes apmaiņas braucieni Latvijā un uz Eiropas valstīm ar 170 dalībniekiem.

Notikusi Zivsaimniecības konference, izdota Zivsaimniecības gadagrāmata. Turpināts 2016. un 2017. gadā sāktais pētījums par jaunas karpu šķirnes ieviešanas iespēju Latvijā, pārbaudot tās dzīvotspēju Latvijas apstākļos.

Noorganizēts nozares konkurss "Lielais loms" un sniegts atbalsts 3 pasākumos, kuru mērķis popularizēt zivsaimniecības nozari un zivsaimniecības produkcijas ražotājus (Salacgrīva, Engures piekraste un Pāvilosta).

► 14. lpp.

**Makšķerēšanas,
vēžošanas un zemūdens
medību kartes
var iegādāties internetā:
makskeresanaskarte.lv.**

Izplatītājs: Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, tālr. 29460886.

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

Labklājības ministrijas aprēķinātās četru veidu normālā darba laika ietvaros minimālās stundas tarifa likmes pa 2019. gada mēnešiem

Minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros, sākot no 2018. gada 1. janvāra, ir 430 eiro.

Minimālās stundas tarifa likmes apmērs darbiniekiem, kuri strādā 5 darba dienu nedēļā un 40 stundas nedēļā pa 2019.gada mēnešiem (saskaņā ar Darba likuma (DL) 131.panta 1.punktu un 133.panta 1.punktu)									
Mēnesis	Nostrādāto stundu skaits	Apmaksātās atlīdzības attaisnojošu iemeslu dēļ		Kopā apmaksājamo stundu skaits	Aprēķinātā minimālā mēneša darba alga, EUR	Aprēķinātā apmaksājama atlīdzība, EUR	Kopā aprēķinātā minimālā mēneša darba alga un apmaksājamā atlīdzība, EUR (6 + 7)	Valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga, EUR	Minimālā stundas tarifa likme, EUR (9 / 5)
1	2	svētku dienu stundu skaits (saskaņā ar DL 74.panta pirmās daļas 8.punktu)	pirms svētku dienu stundu skaits (saskaņā ar DL 135. pantu)	(2 + 3 + 4)	(2 x 10)	(3 + 4) x 10			
Janvāris	176	8 (1.janvāris)	0	184	411,3120	18,696	430,00	430	2,3370
Februāris	160	0	0	160	430,0000	0	430,00	430	2,6875
Marts	168	0	0	168	429,9960	0	430,00	430	2,5595
Aprīlis	158	16 (19., 22.aprīlis)	2 (18., 30.aprīlis)	176	386,0256	43,9776	430,00	430	2,4432
Maijs	167	16 (1., 6.maijs)*	1 (3.maijs)	184	390,2790	39,7290	430,00	430	2,3370
Jūnijs	152	8 (24.jūnijs)	0	160	408,5000	21,5000	430,00	430	2,6875
Jūlijs	184	0	0	184	430,0080	0	430,00	430	2,3370
Augusts	176	0	0	176	430,0032	0	430,00	430	2,4432
Septembris	168	0	0	168	429,9960	0	430,00	430	2,5595
Oktobris	184	0	0	184	430,0080	0	430,00	430	2,3370
Novembris	160	8 (18.novembris)	0	168	409,5200	20,4760	430,00	430	2,5595
Decembris	142	32 (24., 25., 26., 31. decembris)	2 (23., 30. decembris)	176	346,9344	83,0688	430,00	430	2,4432

* - Saskaņā ar likuma „Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām” 1.pantu 4.maijs, kas iekrīt sestdienā tiek pārnests uz nākamo darbdienu – 6.maiju un ir brīvdiena.

Minimālās stundas tarifa likmes apmērs darbiniekiem, kuri strādā 6 darba dienu nedēļā un 40 stundas nedēļā pa 2019.gada mēnešiem (saskaņā ar Darba likuma (DL) 131.panta 1.punktu un 133.panta 2.punktu)									
Mēnesis	Nostrādāto stundu skaits	Apmaksātās atlīdzības attaisnojošu iemeslu dēļ		Kopā apmaksājamo stundu skaits	Aprēķinātā minimālā mēneša darba alga, EUR	Aprēķinātā apmaksājama atlīdzība, EUR	Kopā aprēķinātā minimālā mēneša darba alga un apmaksājamā atlīdzība, EUR (6 + 7)	Valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga, EUR	Minimālā stundas tarifa likme, EUR (9 / 5)
1	2	svētku dienu stundu skaits (saskaņā ar DL 74.panta pirmās daļas 8.punktu)	pirms svētku dienu stundu skaits (saskaņā ar DL 135. pantu)	(2 + 3 + 4)	(2 x 10)	(3 + 4) x 10			
Janvāris	174	7 (1.janvāris)	0	181	413,3718	16,6299	430,00	430	2,3757
Februāris	160	0	0	160	430,0000	0	430,00	430	2,6875
Marts	172	0	0	172	430,0000	0	430,00	430	2,5000
Aprīlis	157	14 (19., 22.aprīlis)	3 (18., 20., 30.aprīlis)	174	387,9941	42,0121	430,00	430	2,4713
Maijs	160	19 (1., 4., 6.maijs)*	2 (3., 11.maijs)	181	380,1120	49,8897	430,00	430	2,3757
Jūnijs	156	7 (24.jūnijs)	2 (8., 22.jūnijs)	165	406,5516	23,4549	430,00	430	2,6061
Jūlijs	181	0	0	181	430,0017	0	430,00	430	2,3757
Augusts	179	0	0	179	429,9938	0	430,00	430	2,4022
Septembris	167	0	0	167	429,9916	0	430,00	430	2,5748
Oktobris	181	0	0	181	430,0017	0	430,00	430	2,3757
Novembris	165	7 (18.novembris)	0	172	412,5000	17,5000	430,00	430	2,5000
Decembris	144	28 (24., 25., 26., 31. decembris)	2 (23., 30. decembris)	174	355,8672	74,1390	430,00	430	2,4713

* - Saskaņā ar likuma „Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām” 1.pantu 4.maijs, kas iekrīt sestdienā, tiek pārnests uz nākamo darbdienu – 6.maiju un ir brīvdiena.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Minimālās stundas tarifa likmes apmērs pusaudžiem un darbiniekiem, kuri pakļauti īpašam riskam un kuri strādā 5 darba dienu nedēļā un 35 stundas nedēļā pa 2019.gada mēnešiem (saskaņā ar Darba likuma (DL) 131.panta 3.punktu, 132.panta otrās daļas 3.punktu un 133.panta 2.punktu)									
Mēnesis	Nostrādāto stundu skaits	Apmaksātās atlīdzības attaisnojošu iemeslu dēļ		Kopā apmaksājamo stundu skaits (2 + 3 + 4)	Aprēķinātā minimālā mēneša darba alga, EUR (2 x 10)	Aprēķinātā apmaksājamo atlīdzība, EUR (3 + 4) x 10	Kopā aprēķinātā minimālā mēneša darba alga un apmaksājamo atlīdzība, EUR (6 + 7)	Valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga, EUR	Minimālā stundas tarifa likme, EUR (9 / 5)
		svētku dienu stundu skaits (saskaņā ar DL 74.panta pirmās daļas 8.punktu)	pirms svētku dienu stundu skaits (saskaņā ar DL 135. pantu)						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Janvāris	154	7 (1.janvāris)	0	161	411,3032	18,6956	430,00	430	2,6708
Februāris	140	0	0	140	429,9960	0	430,00	430	3,0714
Marts	147	0	0	147	430,0044	0	430,00	430	2,9252
Aprīlis	138	14 (19., 22.aprīlis)	2 (18., 30.aprīlis)	154	385,3236	44,6752	430,00	430	2,7922
Maijs	146	14 (1., 6.maijs)*	1 (3.maijs)	161	389,9368	40,0620	430,00	430	2,6708
Jūnijs	133	7 (24.jūnijs)	0	140	408,4962	21,4998	430,00	430	3,0714
Jūlijs	161	0	0	161	429,9988	0	430,00	430	2,6708
Augusts	154	0	0	154	429,9988	0	430,00	430	2,7922
Septembris	147	0	0	147	430,0044	0	430,00	430	2,9252
Oktobris	161	0	0	161	429,9988	0	430,00	430	2,6708
Novembris	140	7 (18.novembris)	0	147	409,5280	20,4764	430,00	430	2,9252
Decembris	124	28 (24., 25., 26., 31.decembris)	2 (23., 30.decembris)	154	346,2328	83,766	430,00	430	2,7922

* - Saskaņā ar likuma „Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām” 1.pantu 4.maijs, kas iekrīt sestdienā, tiek pārmests uz nākamo darbdienu – 6.maiju un ir brīvdiena.

Minimālās stundas tarifa likmes apmērs pusaudžiem un darbiniekiem, kuri pakļauti īpašam riskam un kuri strādā 6 darba dienu nedēļā un 35 stundas nedēļā pa 2019.gada mēnešiem (saskaņā ar Darba likuma (DL) 131.panta 3.punktu, 132.panta otrās daļas 3.punktu un 133.panta 1.punktu)									
Mēnesis	Nostrādāto stundu skaits	Apmaksātās atlīdzības attaisnojošu iemeslu dēļ		Kopā apmaksājamo stundu skaits (2 + 3 + 4)	Aprēķinātā minimālā mēneša darba alga, EUR (2 x 10)	Aprēķinātā apmaksājamo atlīdzība, EUR (3 + 4) x 10	Kopā aprēķinātā minimālā mēneša darba alga un apmaksājamo atlīdzība, EUR (6 + 7)	Valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga, EUR	Minimālā stundas tarifa likme, EUR (9 / 5)
		svētku dienu stundu skaits (saskaņā ar DL 74.panta pirmās daļas 8.punktu)	pirms svētku dienu stundu skaits (saskaņā ar DL 135. pantu)						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Janvāris	152	6 (1.janvāris)	0	158	413,6680	16,3290	430,00	430	2,7215
Februāris	140	0	0	140	429,9960	0	430,00	430	3,0714
Marts	151	0	0	151	430,0027	0	430,00	430	2,8477
Aprīlis	137	12 (19., 22.aprīlis)	3 (18., 20., 30.aprīlis)	152	387,5593	42,4335	430,00	430	2,8289
Maijs	139	17 (1., 4., 6.maijs)*	2 (3., 11.maijs)	158	378,2885	51,7085	430,00	430	2,7215
Jūnijs	137	6 (24.jūnijs)	2 (8., 22.jūnijs)	145	406,2735	23,7240	430,00	430	2,9655
Jūlijs	158	0	0	158	429,9970	0	430,00	430	2,7215
Augusts	157	0	0	157	429,9916	0	430,00	430	2,7388
Septembris	146	0	0	146	429,9992	0	430,00	430	2,9452
Oktobris	158	0	0	158	429,9970	0	430,00	430	2,7215
Novembris	145	6 (18.novembris)	0	151	412,9165	17,0862	430,00	430	2,8477
Decembris	126	24 (24., 25., 26., 31.decembris)	2 (23., 30.decembris)	152	356,4414	73,5514	430,00	430	2,8289

* - Saskaņā ar likuma „Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām” 1.pantu 4.maijs, kas iekrīt sestdienā, tiek pārmests uz nākamo darbdienu – 6.maiju un ir brīvdiena.

VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS

Valsts Lauku tīkla Sekretariāts veicis lauku teritoriju un mazo pilsētu iedzīvotāju aptauju “Sniedz atbildi par iespējām lauku teritorijas attīstībai!”, lai novērtētu sabiedrības iesaisti vietējās teritorijas attīstības procesos un noskaidrotu informētību par vietējo iniciatīvu un *LEADER* pieeju.

Aptauja tika veikta, ņemot vērā *LEADER* pieejas pamatprincipu, kas nosaka, ka tā ir pieeja “no apakšas uz augšu”, – iniciatīva nāk no vietējiem iedzīvotājiem, iesaistoties savas teritorijas problēmu identificēšanā un risināšanā, tādēļ jo svarīgi ir izprast sabiedrības informētību.

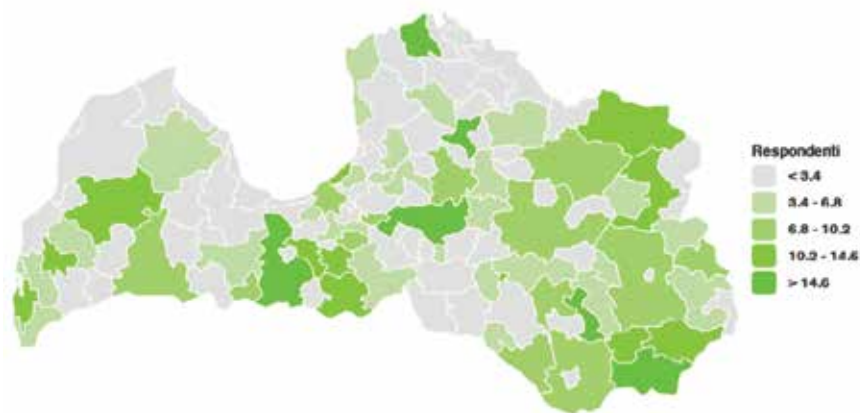
Būtiski, ka aptaujas rezultātā bija iespējams secināt, ka lielākā daļa respondentu ir dzirdējuši par *LEADER* pieeju un var arī minēt konkrētas vietējās rīcības grupas (turpmāk – VRG). Tas norāda, ka jau veiktie VRG publicitātes pasākumi ir sekmīgi. Jāatzīst gan, ka ne visi respondenti, kuri atzīmēja, ka zina, kas ir VRG, tiešām varēja kādu nosaukt. Tika minētas dažādas, iespējams, iesaistītas nevalstiskās organizācijas, kuras VRG funkciju nepilda.

Šobrīd *LEADER* programma aptver iedzīvotājiem būtiskus jautājumus, tomēr tiek uzsvērts, ka ir svarīgi arī sakārtoti ceļi un iespējas strādāt attālināti. Lielākā daļa respondentu labprāt izmanto *LEADER* programmas projektu sniegtās iespējas. Tomēr diezgan liela daļa no respondentiem nav iesaistījušies vietējā

KAS IR LEADER?

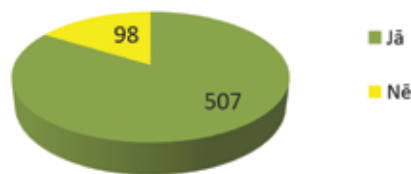
LEADER abreviatūra franču valodā nozīmē – saistītas darbības lauku ekonomikas attīstībai. Šīs pieejas īstenošanai arī Latvijā Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) ietvaros tiek plānoti finanšu resursi, kas ļauj īstenot projektus lauku un pilsētu teritorijās, kas nepieciešami iedzīvotāju aktivitāšu dažādošanai, pakalpojumu attīstībai, vides sakārtošanai un uzņēmējdarbības organizēšanai. *LEADER* vīzija – ar dzīvi apmierināts cilvēks laukos, kurš spēj īstenot savas ekonomiskās un sociālās vajadzības pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai.

APTAUJAS REZULTĀTI PAR LAUKU TERITORIJU ATTĪSTĪBU

1. attēls

Vai esat dzirdējis/-usi par *LEADER* pieeju?

2. attēls

iniciatīvā, ir arī tādi, kas uzskata, ka, ja viņu projekti nav apstiprināti, tad viņiem nav bijusi iespēja iesaistīties. Šāda veida secinājumi norāda uz to, ka ir jāpievērš lielāka uzmanība sabiedrības izglītošanas procesam par viņu iespējām iesaistīties savas vietējās teritorijas attīstības jautājumu risināšanā, veidojot savu apkārtni labvēlīgāku dzīvošanai, balstoties uz iedzīvotāju vajadzībām.

Aptaujas rezultāti tiks izmantoti turpmākai *LEADER* pieejas popularizēšanas pilnveidošanai un vietējās iniciatīvas aktivizēšanai.

Aptauja norisinājās no 2018. gada 7. novembra līdz 27. novembrim, un tajā piedalījās 605 respondenti.

Respondentu raksturojums

Aptaujas respondenti pārstāv gandrīz visus Latvijas novadus, tomēr visvairāk respondentu norādījuši, ka ir no Krāslavas novada – 29, Jelgavas novada – 29, Preiļu novada – 24, Ogres novada – 16, Mazsalacas novada – 16, Priekule novada – 15, Dagdas novada – 14 (1. att.).

Lielākā daļa respondentu ir nodar-

bināti lauksaimniecībā/vides zinātnē, tad seko administratīvais darbs/asi-
tēšana un finansēs/grāmatvedībā nodarbinātie.

Lielākajai daļai respondentu ir maģistra grāds vai bakalaurs/augstākā profesionālā izglītība. Tikai diviem no respondentiem ir pamatskolas izglītība, bet diviem ir doktora grāds.

Atbilžu kopsavilkums

Aptaujas veikšanā bija ļoti būtiski noskaidrot sabiedrības informētību par *LEADER* pieeju un ar to saistītiem jēdzieniem. No 605 dalībniekiem par *LEADER* pieeju nebija dzirdējuši 98, savukārt lielākā daļa – 507 bija dzirdējuši (2. att.).

Lai izvērtētu, cik daudz respondentu ne tikai ir dzirdējuši par *LEADER* programmu, bet arī izprot sīkāk programmā paredzēto, uzdevām uzdevinošus jautājumus, piemēram, kas var iesniegt projektus *LEADER* programmā. Lielākā daļa – 443 atbildēja, ka visi minētie, kas arī bija pareizā atbilde, necīgs ir to dalībnieku skaits, kuri minējuši kādu atsevišķu variantu, 35 respondenti atzīmējuši, ka šajā programmā projektus iesniegt var biedrība/nodibinājums.

Būtiski aptaujā šķita noskaidrot jau ilgstoši izskanējušo jautājumu par to, cik liela loma *LEADER* programmas īstenošanā ir pašvaldībām, pēc respondentu atbildēm jāsecina, ka liela – 267 vai ļoti liela – 151, savukārt, ka nav nekādas ietekmes, minējušas vien 15 personas.

► 7. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

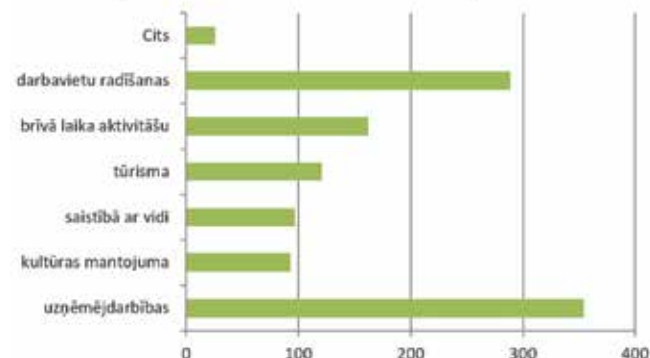
WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

VRG, kuras minētas visbiežāk

3. attēls

Kādus vietējās attīstības jautājumus vajadzētu risināt Jūsu teritorijā?

4. attēls

6. lpp.

Turpinot uzvedinošos jautājumus par to, kas ir programma, jautājām, vai respondenti zina, kas ir vietējā rīcības grupa, lielākā daļa respondentu – 426 atbildēja apstiprinoši, savukārt 179, ka nezina, kas ir vietējā rīcības grupa.

Precizējot konkrētas VRG, jāsecina, ka respondenti tiešām zina konkrētas VRG, tomēr ir arī apjukums, tiek minētas citas nevalstiskās organizācijas, kas, iespējams, ir iesaistītas VRG darbībā, bet nav konkrēti apstiprinātas VRG, tāpat arī daudzos gadījumos vienkārši minēts, ka nezina. Visvairāk – 38 reizes nosaukta Preiļu rajona partnerība, tai seko Lauku partnerība "Lielupe" – 36, Krāslavas rajona partnerība – 35, Vidzemes lauku partnerība "Brasla" – 35, Liepājas rajona partnerība – 29 (3. att.).

Lai izprastu iedzīvotāju aktivitāti un iesaisti vietējās teritorijas attīstības procesos, tika uzdots jautājums

par to, vai viņi ir iesaistījušies vietējā iniciatīvā. Lielākā daļa – 327 minējuši, ka ir iesaistījušies, savukārt 278, ka nav iesaistījušies, kā iemeslus minot, ka nezina, kur un kā iesaistīties; ka nezina, kas tas ir. 64 respondenti minējuši papildu iemeslus, piemēram, laika trūkumu, nav bijusi vajadzība, vairāki norādījuši, ka nākotnē plāno iesaistīties, vēl minēts, ka viņu mērķi, intereses nesakrīt ar VRG. Tāpat arī daudzi norādījuši kā galveno iemeslu to, ka darbavieta ir pilsētā un ārpus darba nav brīva laika. Ir arī respondenti, kuri iesaisti vietējā iniciatīvā izprot kā projektu rakstīšanu, ja projekts nav apstiprināts, tātad nav varējuši iesaistīties.

358 respondenti uzskata, ka LEADER programmas projekti ir ietekmējuši viņu ikdienas dzīvi un viņi labprāt izmanto sniegtās iespējas, tikai 6 norādījuši, ka šie projekti ir ietekmējuši viņu ikdienas dzīvi, bet ne uz labo pusi, 108 respondentu ikdienas dzīvi

LEADER programmas projekti nekādā veidā nav ietekmējuši.

Kā svarīgākos vietējās attīstības jautājumus lielākā daļa respondentu – 354 minējuši uzņēmējdarbību, pēc tam 289 – darbavieta radīšanu, brīvā laika aktivitātes ir ierindotas trešajā vietā kā 162 respondentu izvēle. Vide un kultūras mantojums ir novērtēts līdzīgi – 93 un 97 respondenti atzīmējuši šos attīstības jautājumus kā svarīgākos. Pie citiem attīstībai būtiskiem jautājumiem respondenti minējuši ceļu sakārtošanu – 5, vides labiekārtošanu un pakalpojumu nodrošināšanu – 4, bet 3 minējuši, ka visi minētie jautājumi ir būtiski, papildus minēta iespēja strādāt attālināti, jauniešu iesaiste, novēršot cilvēku aizbraukšanu no laukiem (4. att.).

DEMONSTRĒJUMI

IZDEVUMĀ APKOPOTI IZMĒĢINĀJUMU REZULTĀTI

LLKC konsultantu ierīkoto izmēģinājumu rezultāti apkopoti ikgadējā izdevumā "Izmēģinājumi augkopībā un lopkopībā 2018".

Augkopībā tika salīdzinātas atšķirīgas sējas tehnoloģijas rapša sējumā, kā arī novērtēta dažādu kalpojamā materiālu lietošanas efektivitāte ziemas kviešos. Izdevuma lasītājiem

būs iespēja arī uzzināt par kūtsmēsliu lietošanas efektivitāti laukaugu sējumos, izmantojot inovatīvu tehnoloģiju Latvijā – kūtsmēsliu skābināšanu.

Izdevumā apkopoti izmēģinājumu rezultāti piena lopkopībā, gaļas liellopu audzēšanā un aitkopībā. Savukārt lopkopības saimniecībās tika vērtēta precīzas slaucamo govju ēdināšanas un kvalitātes rādītāju svārstību ietekme uz

piena ieguvu un dzīvnieku veselību, kā arī Šarolē šķirnes gaļas liellopu un aitu šķirnes *Ile de France* audzēšanas jautājumi, akcentējot kvalitatīvu šķirnes dzīvnieku ieguvu vaislai un gaļai. Izdevumā sniegta arī katra izmēģinājuma ekonomiskais novērtējums.

Izdevums sagatavots ar Zemkopības ministrijas un Valsts Lauku tīkla atbalstu, piesaistot Eiropas Savienības finanšu līdzekļus aktivitātes "Ilgtspējīgu lauksaimnieciskās ražošanas pilotprojektu īstenošana" ietvaros.

Ilze Skudra, izdevuma redaktore

DĀRZKOPIĒBA

KĀDAS AUGĻU UN OGU KULTŪRAS REDZĒSIM NĀKOTNĒ? 2. DAĻA

Jaunais gads atkal ir klāt ar jaunām cerībām un izaicinājumiem. Cilvēkiem, kuriem nav vienaldzīga sava dārza nākotne un kuri meklē jaunas iespējas, šī informācija noteikti būs noderīga.

Klimats mainās pasaulē kopumā un arī Latvijā. Vieni šajā apstākļī saskatīs problēmas, jo parādīsies jauni kaitēkļi un slimības dārzos, bet citi savukārt domās: “Mēs taču varēsim audzēt jaunas kultūras”. Visbeidzot ar jaunām kultūrām mēs varam papildināt savu pārtikas grozu, it īpaši tāpēc, ka augļu un ogu patēriņš Latvijā varētu kļūt krietni lielāks.

Mums ir kultūras, kuras tiek uzskatītas par netradicionālām, bet jau tiek audzētas vairākus gadu desmitus. Tādas ir krūmciidonijas, krūmmellenes, lielaugļu dzērvenes. Tāpat būtībā jau ir kļuvušas Latvijas tirgū tradicionālas, jo tās pazīst ja ne katrs, tad daudzi.

Ir mums kultūras, kas būtībā jau ir sen zināmas, bet plašāku interesi rada tieši pēdējos gados.

Pilādži (*Sorbus spp.*)

Interese lēnām, bet pastāvīgi pieaug. Iemesli tam ir vairāki, jo ir cilvēki, kuri meklē jaunas nišas, kā arī Latvijā attīstās vīnu darināšana, un pilādžus vīndari pieprasa. Man pašam izdevās radīt labu pilādžu vīnu. Vēl ļoti sarosījušies ir mājražotāji. Viņu redzeslokā nonākuši arī pilādži. Tāpat veidojas pieprasījums, kā rezultātā katru gadu vairāki cilvēki izvēlas stādīt pilādžus. Šī ir tā retā kultūra, kam jau ir gana plašs šķirņu piedāvājums un klāsts. Ja vēlaties saprast, ko šī

kultūra īsti nozīmē, aizbrauciet pie I. Drudzes uz Pūri, apskatiet šķirņu kolekciju. Pasaulē ir pazīstamas vairāk nekā 250 pilādžu sugas. Savukārt brīnumus, ko no tā var pagatavot, varat nobaudīt Dobeles dārzkopības institūta rudens lauka dienā un Rāmavas izstādē. Būtbūt ir visi priekšnosacījumi, lai mēs varētu šo kultūru audzēt. Augšanas prasības atbilst iespējām, pilādžus var audzēt visā Latvijas teritorijā. Šķirņu ir patiešām daudz, te mans skatījums uz šķirnēm, ko varētu audzēt, jau sadalīts pa auguma grupām. Lai arī ir zināmas nianšes augu aizsardzībā, tomēr ir iespējams audzēt kā integrēti, tā bioloģiski.

Maza auguma šķirnes, 3x4 m: ‘Burka’, ‘Ļikornaja’, ‘Titan’, ‘Vefed’, ‘Desertnaja’ (‘Mičurinskaja desertnaja’), ‘Sorbinka’, ‘Doč Kubovoi’ (‘Solņečnaja’) – 833 stādi/ha. Vidēja auguma šķirnes, 5x6 m: ‘Granatnaja’, ‘Alaja Krupnaja’ – 333 stādi/ha. Liela auguma, 6x8 m: ‘Rosina’, ‘Kubovaja’, ‘Krasavica’ – 208 stādi/ha.

Aronijas (*Aronia melanocarpa*)

Par aronijām varētu teikt, ka notiek to atgriešanās. Padomju laikā tās tika audzētas gana plaši, un daudzi atceras šo kultūru. Tagad atkal aronijas tiek atzītas, un iemesli ir vairāki. Tā ir laba krāsviela, tādēļ tiek plaši piemērota dažādu pārtikas produktu iekrāsošanai un ir interesanta vīndariem. Vienkāršo tehnoloģiju un pieticības dēļ šī kultūra ir interesanta kā integrētajiem, tā bioloģiskajiem audzētājiem. Pēdējā laikā klāt nākušas interesantas šķirnes, piemēram:

‘Viking’ – Somijā izveidota lielaugļu aroniju šķirne ar ļoti labu pumpuru ziemcietību. Krūma augstums ir līdz 2 m. Mulčēšana palīdz augiem labāk pārziemot pirmajos gados pēc pārstādīšanas. Tieši šī šķirne ir arī mans favorīts. Ogu lieluma un kvalitātes dēļ arī vīns izdodas labs. ‘Nero’ – krūms vidēji ap 2 m augsts. Sulīgāku ogu ieguvei vēlams mitrāka un saulaināka vieta. ‘Hugin’ – krūms kompakts, izlīdzināts, līdz 2 m augsts. Laba ziemcietība, necieš spēcīgu apgrīšanu.

Sausserži (*Lonicera kamtschatica* un *Lonicera edulis*)

Par šo kultūru īsumā, jo ir jau šogad plaši aprakstīta. Kultūra pazīstama jau salīdzinoši sen, reti kurā viensētā vai piepilsētas dārziņā nav pa kādam sausseržu krūmam. Šķirņu klāsts bija liels, tikai dažādu iemeslu dēļ tā kā miksta oga ar salīdzinoši mazu ražību un idejām pārstrādei līdz šim nav kļuvusi par īstu komercikultūru. Lielajam Krievijas devumam selekcijā, piemēram, šķirnēm ‘Leningradskij Veļikan’, ‘Bakčarskij Veļikan’, klāt nākot Polijas devumam: ‘Zojka’, ‘Wojtek’, ‘Jolanta’, un īpaši Kanādas selekcijai pievienojot veselu virkni, tajā skaitā arī vēlākas šķirnes – ‘Boreal Beauty’, ‘Boreal Blizzard’, ‘Boreal Beast’. Šī oga “izsaka skaļas pretenzijas”, iekļaujoties citu ogu piedāvājumā. Tam par pamatu ir iespējas vākt ar kombainu, biežāka miziņa, iespējas saldēt un tālāk pārstrādāt. Ne velti es šo ogu saucu par krūmmellenes jaunāko brāli. Oga vērtīga, bet nav tik cimperlīga kā krūmmelene.

► 9. lpp.

◀ 8. lpp.

Korintes (*Amelanchier spp.*)

Salīdzinoši negaidīti, bet arī pārlicenoši Latvijā ienāk oga, kurai var prognozēt labu nākotni Latvijas dārzos, – korintes. Domāju, ka katrs ir atradis mežā pa kādam krūmam, un spēj šīs saldās ogas novērtēt. Lai arī ogas ēdamas ir pilnīgi visām korinšu sugām, pateicoties aktīvam selekcijas darbam, vienai korinšu sugai – alkšņlapu korintēm (*Amelanchier alnifolia*) ir radītas vairākas ļoti perspektīvas šķirnes. Vēl ievērtības cienīgas ogas ir Lamarka korinte (*A. lamarckii*), gludajai korintei (*A. laevis*). Kanādas korinte (*A. canadensis*) – šķirne ‘Prince William’. Korinšu priekšrocība ir to pieticība un galvenais – ziemcietība. Manā dārzā tās ir jau sekmīgi vienu ziemu pārlaidušas, bez kādas papildus piesegšanas. Ražot sāk ļoti strauji, divgadīgs stāds jau dos pirmās ogas. To gan īpaši nevajadzētu ļaut darīt, jo ogu augšana bremzē veģetatīvo aug-

šanu. Ļoti ražīgus krūmus šogad nācās redzēt Skiernovices dārzkopības institūtā. Pagaidām īpaši tās nav pamānījuši putni, bet lielās platībās būs jāveic to atbaidīšanas pasākumi, jo šīs ogas to salduma dēļ putni iecienījuši. Interesantākās šķirnes varētu būt:

‘Thiessen’ – krūms 0,5–1,5 m augsts. Augļi ovāli apaļi, ar zilganu apsarmi, ķekaros pa 5–7. Mīkstums gaiši rozā, sulīgs, garšīgs ar vieglu mandeļu aromātu. Izturīga arī pret slimībām. Par apputeksnētāju gan jāklūst vēl kādai šķirnei, vismaz gludai vai vārpainai korintei.

‘Honeywood’ – vēla šķirne, ogas saldas, lielas – līdz 16 mm diametrā. Apaļas formas, zili–melna krāsā, ar gaišāku apsarmi.

‘Krasnojarska’ – pēc igaunu teiktā, viena no perspektīvākajām, tātad Austrumlatvijas audzētāji sarosieties. Ogas ir saldskābas, lielas, melni–zilā krāsā ar vaska apsarmi. Ražo stabili, augsta ziemcietība.

‘Smokey’ – krūms 1,5–3 m augsts. Ogas lielas, ar saldu garšu. Mans favorīts šī gada testā.

‘Northline’ – krūms līdz 3 m augsts. Kanādā izmēģinājumos uzrāda augstākas ražas. Latvijā pagaidām grūti to apstipriāt, jo krūmi vēl nav izauguši.

Vēl aprītē ir citas šķirnes – ‘Martin’, ‘Mandam’, ‘Obelisk’.

Kizils (*Cornus mas*)

Dažkārt vēl tiek saukts par ēdamo grimoni. Tas ir vēl viens kandidāts mūsu pārtikas groza papildināšanai. Perspektīvs auglaugs, jo īpaši Latvijas Rietumdaļai, Austrumlatvijā derētu Krievijas selekcijas šķirnes, kuras gan tiešā veidā nav pieejamas, izņemot tās, kas nonākušas līdz Polijai. Tad gan jāievēro dažas īpatnības nosaukumos, atšķirības ir burtu kombinācijās (rakstības atšķirības),

piemēram, ukraiņu šķirne ‘Svetļáčok’ oriģinālvalodā ‘Светлячок’, poliski tiek rakstīta ‘Świetlaczok’. Lai arī šķirņu nosaukumi netiek tulkoti, tomēr rakstības nianse atstāj iespaidu. Tas jāņem vērā, pasūtot šķirņu augus, lai nebūtu tā, ka tiek iegādāts viens un tas pats. Kizils aug kā neliels krūms – 4–6 m vai neliels koks. Var audzēt abējādi, Latvijā pagaidām nav pietiekami daudz informācijas, kas nosvērtu svaru kausus par labu vienam vai otram audzēšanas veidam. Latvijā lielākais audzēšanas entuziasts bija G. Vēsminš. Viņa kolekciju ir pārņēmis Dobeles dārzkopības institūts, tomēr tālākā perspektīvāko sēklaudžu selekcija finansējuma dēļ nav skaidra. Galvenais apputeksnētājs ir vējš, kamēr augi ir maziņi, vēja darbība var izrādīties nepietiekama. Lielākie šķirņu radītāji pasaulē ir Krievija, Ukraina un Polija. Augļi var būt ļoti dažādas nokrāsas, sākot no gaiši dzelteniem līdz intensīvi tumšsarkaniem. Ogu forma, sākot no garenī ovālas, līdz bumbiervēda. Augļi izmērā var būt līdz 3 cm, kauliņš no mīkstuma gataviem augļiem neatdalās, tādēļ pārstrādei tos vāc negatavus, līdzko iegūst šķirnei raksturīgo krāsojumu, tad kauliņu var atdalīt. Sava dārza kolekcijas stādījumā ir tādas šķirnes kā: ‘Juliusz’ – ogas sarkanas, viegli novācamas. Sāk gatavoties augusta beigās, bet īsākais vākšanas laiks no visām poļu šķirnēm. ‘Jantarnyj’ – vienīgā šķirne, kas devusi pirmo ražu. Augļi ir gaiši dzelteni, stingri, ilgi nenobirst. Garša – skābeni salda, ar nelielu savelkošu garšu. ‘Jolico’ – austriešu šķirne, augļi tumši sarkani, lieli, līdz 5 g, šķirne vēla, nogatavojas septembra beigās/oktobrī, kas mūsu apstākļos nav pārāk labi. Ir vēl citas šķirnes, piemēram, ‘Jevgenya’ u. c. ‘Smidt’ stādaudzētava Polijā piedāvā plašu šķirņu klāstu.

Vēl noteikti dārzos plašāk ienāks melnais plūškoks, zelta jānogas, irbenes, vilkābeles, bet atsevišķa stāsta vērti ir riekstaugi.

Laimīgu Jauno gadu visiem dārzkopjiem! 🍷

Māris NARVILS,
LLKC Augkopības
nodaļas vecākais
speciālists dārzkopībā
e-pasts: maris.narvils@llkc.lv
tālr. 29609943

“LAUKU LAPU” IESPĒJAMS ARĪ ABONĒT

Ja vēlaties “Lauku Lapa” saņemt mājās vai birojā, izdevumu iespējams abonēt tikai par piegādes cenu gan pasta nodaļās, gan “Latvijas Pasta” interneta mājaslapā: <https://abone.pasts.lv/lv/katalogs/>.
Abonēšanas indekss – 1163.

AUGKOPĪBA

UZSĀKTI DEMONSTRĒJUMI ZIEMAS KVIEŠU SĒJUMOS

Foto: Ilze Skudra

Kaļķošanas demonstrējuma lauks z/s “Andžaki” Dundagas novadā

Jau informējām, ka Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs 2018. gada pavasarī uzsāka piecu demonstrējumu tēmu ierīkošanu 12 augkopības saimniecībās. Demonstrējumi ierīkoti LAP 2014.–2020. apakšpasākuma “Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem” ietvaros.

Rudenī uzsākti ziemas kviešu demonstrējumi divās tēmās:

1) dažādu mēslošanas līdzekļu lietošanas demonstrējums laukaugu sējumos, lietojot tos dažādās kultūraugu attīstības stadijās, dažādos Latvijas reģionos;

2) dažādu augsnes kaļķošanas materiālu un tehnoloģiju demonstrējums un efektivitāte.

Mēslošanas līdzekļu lietošana ziemas kviešos

Mēslošanas līdzekļu salīdzināšanas demonstrējums ierīkots četros reģionos: Vidzemes, Pierīgas, Kurzemes un Latgales. Saimniecībās “Kadiķi M.A.”, “Liepkalni”, “Sproģi” un LLU MPS “Pēterlauki” iesēti ziemas kvieši. Mērķis ir praktiski nodemonstrēt dažādu mēslošanas līdzekļu lietošanu laukaugu sējumos, lietojot tos dažādās kultūraugu attīstības stadijās. Demonstrējuma kopējais ilgums mērķa sasniegšanai ir trīs ziemas kviešu ražas gadi.

Šī tēma ir aktuāla, jo integrētā audzēšanā mēslošanai jābūt agronomiski pamatotai, ekonomiski attaisnojama un ekoloģiski drošai. Slāpekļa mēslojums tieši ietekmē SEG (siltumnīcefekta gāzu) emisiju apjomus. Optimāla mēslojuma lietošana attiecīgās attīstības fāzēs pie noteiktas ražas varētu samazināt slāpekļa emisijas atmosfērā.

Demonstrējumos izvēlēta ziemas kviešu šķirne ‘Skagen’, kuru plaši audzē visā Latvijā. Šķirne ir ziemcietīga, augstražīga, ar augstu proteīna saturu graudos – elites kvalitātes graudu ieguvei, raksturīgs augsts un noturīgs krišanas skaitlis. Šķirnei raksturīga laba noturība pret lapu un vārpu slimībām.

Demonstrējums ierīkots piecos variantos:

- 1) rudenī pamatmēslojums (NPK kompleksais mēslojums);
- 2) rudenī pamatmēslojums, pavasarī papildmēslojums (N:S 30:7);
- 3) rudenī pamatmēslojums, pavasarī, veģetācijai atjaunojoties, un stiebrošanas sākuma stadijā papildmēslojums (N:S 30:7);
- 4) rudenī pamatmēslojums, pavasarī papildmēslojums (N:S 30:7), veģetācijai atjaunojoties, un stiebrošanas sākumā un cerošanas beigās ārpussakņu mēslojums (Gramitrel 2 l/ha);
- 5) rudenī pamatmēslojums un ārpussakņu mēslojums (Gramitrel 1 l/ha) 13–14 AE, pavasarī, veģetācijai atjaunojoties, un stiebrošanas sākumā papildmēslojums (N:S 30:7) un cerošanas beigās ārpussakņu mēslojums (Gramitrel 1 l/ha).

Sabalansēta mēslošanas līdzekļu lietošana ir būtisks faktors, kas ietekmē graudaugu ražu. Slāpeklis ir nepieciešams straujai augšanai, lapu attīstībai, dzinumu skaita palielināšanai uz vienu augu. Fosfors nodrošinās agra augšanu un attīstību nepieciešamo enerģiju un sakņu masas attīstību. Mangāns veic nozīmīgu lomu fotosintēzes olbaltumvielu un enzīmu struktūras izveidē. Ziemājumiem rudenī pārziemošanai svarīgi elementi ir kālijs (K), mangāns (Mn) un varš (Cu). Šo barības vielu nodrošinājums būtiski uzlabo ziemāju ziemotspēju un ātrāku veģetācijas atsākšanos pavasarī. Kviešiem varš (Cu) nepieciešams to agrīnā attīstības stadijā. Pētījumi liecina, ka vara (Cu) trūkuma ietekmē kvieši var zaudēt pat līdz 25% ražas.

Visās demonstrējumu vietās sēja veikta optimālos sējas termiņos. Demonstrējumā pamatmēslojums NPK rudenī tika dots visiem variantiem, un vienā variantā, sasniedzot 3–4 lapu attīstības stadiju, smidzināts YaraVita Gramitrel (1 l/ha).

► 11. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

◀ 10. lpp.

Tas ir graudaugiem piemērots ārpussakņu mēslojums, kas satur būtiskos mikroelementus Mn, Cu, Zn un sekundāro barības elementu Mg. Smidzinot YaraVita Gramitrel ziemājiem rudenī, veicina spēcīgas sakņu sistēmas veidošanos un līdz ar to arī pārziemošanu.

Pavasārī demonstrējumos tiks lietoti mēslošanas līdzekļi atbilstoši metodikai. Pavasarī veiks sējumu ziemcietības novērtējumu, un visā veģetācijas periodā veiks kultūrauga fenoloģiskos novērojumus un fitosanitārā stāvokļa vērtējumu. Pēc ražas novākšanas tiks izvērtēta katra varianta ekonomiskā efektivitāte.

Rudenī visās demonstrējumu vietās tika organizētas lauka dienas, kurās interesenti varēja iepazīties ar ierīkoto demonstrējumu metodiku un tēmas aktualitāti, novērtēt sējumus.

Lauksaimnieki, kuriem ir demonstrējuma vietai līdzīgi augsnes agroķīmiskie apstākļi, varēs izmantot rezultātus, izvēloties piemērotākos mēslošanas līdzekļus, iestrādes veidus un normas.

Dažādu augsnes kalpošanas materiālu izmantošana ziemāju sējumos

Statistikas dati liecina, ka liela daļa Latvijas augšņu ir ar skābu augsnes reakciju un zemu augiem pieejamā fosfora un kālija saturu, bet

optimāla augsnes reakcija ir viens no pamatfaktoriem augstas un kvalitatīvas ražas iegūšanai. Skābās augsnes būtiski samazinās mikrobioloģiskie procesi un samazinās organiskās vielas veidošanās, līdz ar to veidojas arī nelabvēlīgs mitruma un gaisa režīms. Samazinās gumiņbaktēriju un nitrifikācijas baktēriju aktivitāte, tāpat samazinās augu nodrošinājums ar slāpekli (N), fosforu (P), kāliju (K), kalciju (Ca) un magniju (Mg). Zema augsnes pH reakcija veicina arī augu slimību attīstību. Lai lauksaimniekiem atgādinātu un aktualizētu augsnes pH nozīmi un kalpošanas nepieciešamību, demonstrējums par kalpošanas jautājumiem ierīkots divos reģionos: Kurzemē – Dundagas pagasta zemnieku saimniecībā “Andžaki” un Latgalē – Asūnes pagasta zemnieku saimniecībā “Celiņi”.

Z/s “Andžaki” ir bioloģiskā saimniecība, tās pamatnodarbošanās ir gaļas liellopu audzēšana, šobrīd ganāmpulkā ir 34 zīdītājgovis un tiek apsaimniekoti 120 ha lauksaimniecības zemes. Pamatā tiek audzēti ilggadīgie zālāji, bet pēdējos gados tiek mēģināta arī griķu un graudaugu audzēšana.

Z/s “Celiņi” (Dagdas novada Asūnes pagasts) apsaimnieko 350 hektārus zemes, apmēram 315 ha sastāda laukaugi, lielākoties – vasaras kvieši, ziemas kvieši un vasaras mieži. Lai samazinātu ražošanas izmaksas aug-

kopībā, saimniecība izmanto samazinātas augsnes apstrādes tehnoloģiju, kā arī lielu uzmanību pievērš augsnes skābuma regulēšanai.

Demonstrējuma mērķis ir nodemonstrēt dažādu kalpošanas materiālu efektivitāti, kā arī parādīt, kā ar pieejamo tehniku var nodrošināt kvalitatīvu skābas augsnes kalpošanu. Kopējais projekta ilgums ir pieci gadi (2018.–2022. gads).

Demonstrējumā iekārtoti seši varianti:

- bez kalpošanas;
- granulētais kaļķis (Policalc);
- smalki dolomītmilti (SIA “Celtniecības dolomīti”, Pļaviņas);
- rupji dolomītmilti (SIA “Celtniecības dolomīti”, Pļaviņas);
- kaļķakmens milti (“Sātiņi LM” SIA, Saldus novads);
- sijāts kaļķakmens (“Sātiņi LM” SIA, Saldus novads).

Augsnes kalpošana abās saimniecībās tika veikta 2018. gada rudenī pirms ziemas kviešu ‘Edvins’ sējas.

Pavasārī tiks veikts visu varaintu ziemcietības vērtējums, augšanas sezonas laikā – fenoloģiskie novērojumi. Lai izvērtētu kalpošanas materiāla iedarbības ātrumu un efektivitāti, 2019. gada rudenī pēc ražas novākšanas katram no demonstrējuma variantiem tiks veikta augšņu agroķīmiskā analīze. Plašāk par demonstrējuma rezultātiem un kalpošanas nepieciešamību lauksaimnieki varēs uzzināt lauka dienās, kas saimniecībās turpmākos četrus gadus tiks rīkotas katru gadu, un informācija tiks publicēta LLKC mājaslapā.

Foto: Ilze Skudra

Ziemas kviešu mēslošanas demonstrējuma lauks LLU MPS “Pēterlauki” Daugavpils novadā

Inese MAGDALENOKA,
LLKC Preiļu konsultāciju biroja
augkopības konsultante
tāl. 65381264
e-pasts:
inese.magdalenoka@llkc.lv

Ilze SKUDRA,
LLKC Augkopības
nodaļas konsultante
augkopībā
e-pasts: ilze.skudra@llkc.lv
tāl. 63050577

Laura KIRSANOVA,
LLKC Augkopības nodaļas
konsultante
tāl. 63007564
e-pasts:
laura.kirsanova@llkc.lv

MEŽSAIMNIECĪBA

APGŪSTIET JAUNAS ZINĀŠANAS UN PIEREDZI!

Šogad meža īpašniekiem būs iespēja apgūt jaunas zināšanas un praktisku pieredzi meža apsaimniekošanā.

Piedāvājums mācīties

Meža konsultāciju pakalpojumu centrs Latvijas Lauku attīstības programmas “Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi” apakšpasākuma “Profesionālās izglītība un prasmju apguves pasākumi” 2014.–2020. gadam ietvaros 2019. gadā organizēs mācības meža īpašniekiem, meža nozarē nodarbinātajiem un medniekiem.

Mācības notiks par šādām tēmām:

- Kokaugu audzēšana neizmantotās zemēs, plantāciju meži;
 - Meža atjaunošana un ieaudzēšana CO₂ piesaistei, meža reproduktīvais materiāls;
 - Mežaudžu kopšana ražības palielināšanai;
 - Eiropas Savienības atbalsts mežaudžu ražības palielināšanai, mazvērtīgo un neproduktīvo mežaudžu ražības celšana;
 - Noturīga mežaudze un mežaudzes audzēšanas riski;
 - Meža sertifikācijas prasības meža apsaimniekošanā;
 - Meža bioloģiskās daudzveidības aizsardzība un saglabāšana mežizstrādē, kultūrvēsturiskie objekti mežā;
 - Vidi saudzējoša meža apsaimniekošana privātajos mežos;
 - Savvaļas dzīvnieku slimības, medījuma gaļas higiēna un pārtikas drošība;
 - Mežsaimniecības kooperatīvu darbības attīstība, dažādošana un konkurētspējas palielināšana;
 - Meža īpašniekam nepieciešamās zināšanas meža apsaimniekošanā;
 - Meža apsaimniekošana kā uzņēmējdarbības veids, meža inventarizācijas datu noteikšana un pielietošana;
 - Kokmateriālu sagatavošana, uzmērīšana un kvalitātes vērtēšana;
 - Mežizstrāde, darbs ar motorinstrumentiem;
- Efektīvas medību saimniecības veidošana, meža dzīvnieku postījumu samazināšanas iespējas;
- Meža nekoksnes resursi, to apsaimniekošana un izmantošana;
 - Ārvalstu uzņēmējdarbības pieredze meža apsaimniekošanā un koksnes resursu ieguves plānošanā (praktiskās nodarbības ārzemēs);

dze meža apsaimniekošanā un koksnes resursu ieguves plānošanā (praktiskās nodarbības ārzemēs);

- Darba drošība un aizsardzība meža apsaimniekošanā.

Mācībās būs iespēja apgūt gan teorētiskās zināšanas, gan praktiskās mācības mežā un citos objektos. Klausītāji saņems izdales materiālus un apliecinājumus par mācību kursa beigšanu, kā arī apmācību dalībnieks – meža īpašnieks var iegūt papildu piecus punktus ES projektu vērtēšanas procesā.

Iespēja piedalīties mežu apmeklējumos

LLKC Meža konsultāciju pakalpojumu centrs uzsācis **mežu apmeklējumu organizēšanu** Lauku attīstības programmas (LAP) investīciju pasākuma 2014.–2020. gadam “Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi” apakšpasākuma “Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem” ietvaros.

Pasākuma mērķis ir nodrošināt mežu apmeklējumus saistībā ar noteiktu tematiku. Mežu apmeklējumi tiek piedāvāti gan Latvijā, gan ārzemēs. Pasākuma īstenošana turpināsies līdz 2020. gada 1. oktobrim.

Mežu apmeklējumi par aktuālām tēmām:

- Kokaugu plantāciju un stādījumu izveide, mežaudžu ieaudzēšana (Latvija, Eiropa);
- Meža apsaimniekošanas metodes aizsargājamās dabas teritorijās (Latvija, Eiropa);

- Meža reproduktīvā materiāla ieguve un ražošana (Latvija, Eiropa);
- Tehnikas un tehnoloģiju izmantošana privāto mežu apsaimniekošanā (Latvija, Eiropa);
- Savvaļas dzīvnieku audzēšana ierobežotās meža platībās (Latvija);
- Meža nekoksnes resursu ieguve un pārstrāde (Latvija);
- Koksnes kā atjaunojamā dabas resursa loma bioekonomikā, inovatīvas un modernas koksnes pārstrādes tehnoloģijas, produktu izmantošanas iespējas (Latvija, Eiropa);
- Sertificētu privāto mežu apsaimniekošana (Latvija, Eiropa);
- Preventīvie pasākumi meža dzīvnieku un kaitēkļu nodarīto postījumu ierobežošanai (Latvija, Eiropa);
- Sabiedrībai sociāli nozīmīgu mežu apsaimniekošana un labiekārtošana (Latvija, Eiropa).

Lai varētu piedalīties apmeklējumos, dalībniekiem ir jāpierāda iesaiste minētajās nozarēs, kā arī jāreķinās ar līdzmaksājumu – Latvijas braucienos 20%, ārzemju – 30% no kopējām izmaksām.

Iepriekšēja pieteikšanās uz mācībām un apmeklējumiem ir obligāta, jo vietu skaits grupās ir ierobežots.

Plašāka informācija par plānotām mācībām un apmeklējumiem www.mkpc.llkc.lv vai pa tālruni 63050477.

Sarmīte GRUNDŠTEINE,
MKPC direktora vietniece
informācijas un apmācību jomā
e-pasts: sarmite.grundsteine
@mkpc.llkc.lv
tālr. 63050477

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKCLV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

BRISELES GAITEŅOS

AIZSARGĀS LAUKSAIMNIEKUS PRET NEGODPRĀTĪBU TIRDZniecībā

Eiropas Parlaments, Padome un Komisija 19. decembrī panāca politisku vienošanos par jaunu noteikumu kopumu, kas visiem ES lauksaimniekiem un vairumam ES lauksaimniecības pārtikas uzņēmumu nodrošinās aizsardzību pret negodprātīgu praksi un tirdzniecību.

Jaunais Eiropas tiesību akts attieksies uz lauksaimniecības un pārtikas produktiem, kas tiek tirgoti pārtikas piegādes ķēdē, ar tā palīdzību aizliedz teju 16 negodīgas prakses veidus, ko tirdzniecības partneri mēdz vienpusēji uzspiest saviem partneriem. Vēl citu veidu prakse tiks atļauta tikai ar iesaistīto pušu skaidru, nepāprotamu un tiešu vienošanos.

EK tiesību akta priekšlikumu, kura nolūks ir panākt lielāku taisnīgumu pārtikas ķēdē un nodrošināt minimālo aizsardzību visā ES, iesniedza 2018. gada aprīlī. Šī ir pirmā reize, kad šajā jomā tiks īstenots ES mēroga tiesību akts. Jaunais regulējums piešķir dalībvalstīm pilnvaras panākt jauno noteikumu izpildi un piemērot sankcijas gadījumos, ja ir konstatēti pārkāpumi.

Decembra vienošanās attieksies uz visiem pārtikas piegādes ķēdes dalībniekiem, kuru apgrozījums ir līdz 350 miljoniem eiro. Atšķirīgi aizsardzības līmeņi tiks nodrošināti uzņēmumiem, kuru apgrozījums minēto robežvērtību nesasniedz. Jaunie noteikumi attieksies uz mazumtirgotājiem, pārtikas pārstrādātājiem, vairumtirgotājiem, kooperatīviem un ražotāju organizācijām vai uz individuāliem ražotājiem, kas piekops kādu no direktīvā aplūkotajiem negodīgas prakses veidiem.

Netaisnīga tirdzniecības prakse, ko paredzēts aizliegt, ir: kavēti maksājumi par pārtikas produktiem, kas ātri bojājas, pasūtījumu atcelšana pēdējā brīdī, vien-

pusēja vai retrospektīva izmaiņu veikšana līgumos, samaksas pieprasīšana piegādātajam par norakstītiem produktiem un atteikšanās slēgt rakstiskus līgumus.

Vēl citu veidu prakse tikai ar pušu skaidru, nepāprotamu un tiešu vienošanos tiks atļauta šādos gadījumos: pircējs nepārdotus pārtikas produktus atgriež piegādātajam, pircējs piegādātajam pieprasa maksājumu par pārtikas produktu piegādes līguma piešķiršanu vai saglabāšanu, piegādātājs maksā par pircēja noieta veicināšanas, reklāmas vai mārketinga kampaņu.

Jauno noteikumu īstenošana neradīs augstākas cenas patērētājiem.

Svarīgs direktīvas elements ir tas, ka dalībvalstis savos tiesību aktos var ieviest augstāku robežvērtību – virs 350 miljoniem eiro – vai veikt turpmākus pasākumus, ja tās to vēlas. Vienošanās paredz arī, ka pēc 4 gadiem noteikumus var pārskatīt, un tas nozīmē, ka tiesību akta normas būs jāizvērtē un, iespējams, jāpārskata nākamā parlamenta pilnvaru laikā.

Dalībvalstis izraudzīsies iestādes, kas būs atbildīgas par jauno noteikumu izpildes nodrošināšanu, tai skaitā par sodu piemērošanu un izmeklēšanas uzsākšanu uz sūdzību pamata. Lai tiktu novērsta sūdzības iesniedzēju bažas par iespējamiem pretpasākumiem, sūdzības iesniedzēji var pieprasīt konfidencialitāti. Komisija izveidos izpildiestāžu koordinācijas mehānismu, kas tām dos iespēju apmainīties ar paraugpraksi.

Lai oficiāli apstiprinātu šo dokumentu, par to jānobalso Eiropas Parlamentā un Padomē. Tiklīdz jaunā direktīva būs pilnībā pieņemta, dalībvalstīm tā būs jāievieš savos tiesību aktos. ■

EK IZPĀRDOD PIENA PULVERA KRĀJUMUS

Decembrī pārdoti vairāk nekā 60 000 tonnu sausā vājpiena pulvera, kas ar ES intervences atbalstu bija noglabāti noliktavās pēdējās piena krīzes laikā, tādējādi piena pulvera krājumi sarukuši līdz 100 000 tonnām un vairs neietekmē brīvā tirgus cenas.

EK ziņo, ka tādējādi tirgū ir nonākušas trīs ceturtdaļas no piena pulvera apjomiem, kuru iepirkšana intervencē sākās 2016. gadā. EK Piena tirgus observatorijas dati apliecina, ka piena pulvera krājumu izpārdošana notikusi apdomīgi, un iepriekš sabiedrības izteiktajām bažām par tirgus kropļošanu un nelabvēlīgu ietekmi uz piena cenu, ko saņem zemnieki, nav bijis pamata. ES vidējā piena iepirkuma cena pēdējos gados bijusi stabili augoša, 2018. gada beigās sasniedzot jau 36 centu par piena kg. Pērnā gada decembra vidū, pārdodot 60 000 tonnas sausā vājpiena pulvera, ES publiskie piena pulvera krājumi samazinājušies līdz aptuveni 100 000 tonnām (2017. gadā krājumi bija 380 000 t). EK ziņo, ka decembrī izpārdoti pulvera krājumi Polijā, Beļģijā, Vācijā, Nīderlandē un Čehijā.

Atgādināsim, ka piena tirgus stabilizēšanai piena pulveris intervencē ar ES atbalstu tika iepirkts no 2015. līdz 2017. gadam. Krājumu pārdošana tika uzsākta 2016. gada beigās. ■

RADĪTS E-RĪKS KLP MĒRĶU SASNIEGŠANAS KONTROLEI

Kamēr ES dalībvalstīs un institūcijās notiek Eiropas Komisijas piedāvājuma ES Kopējai lauksaimniecības politikai (KLP) 2021.–2027. gadam priekšlikumu apspriešana, EK jau radījusi interneta vietni, ar kuras palīdzību varēs sekot, kā dalībvalstis pilda EK noteiktos 9 KLP mērķus.

Maijā EK nāca klajā ar piedāvājumu KLP pēc 2020. gada, definējot deviņus

galvenos mērķus: taisnīgi ienākumi lauksaimniekiem; palielināta konkurētspēja; taisnīgāka ienākumu sadale pārtikas ķēdē; pasākumi klimata pārmaiņu jomā; vides aizsardzība; ainavas un bioloģiskās daudzveidības saglabāšana; paaudžu nomaīņa; attīstītas lauku teritorijas; augsti pārtikas ražošanas standarti. Mērķu sasniegšanas kontrolei EK radījusi jaunu digitālo rīku, kurā jau šobrīd par katru dalībvalsti pieejami apkopotie

dati attiecībā uz katru no 9 mērķiem.

Piemēram, dati liecina, ka Latvija ir starp tām dalībvalstīm, kur ES atbalsts lauku saimniecību ieņēmumos krietni pārsniedz ES vidējo rādītāju – Latvijā 2017. gadā 42% no ieņēmumiem bija ES atbalsts, kamēr ES vidēji 26,9%. Rīks pieejams: http://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/cmef_indicators.html. ■

Informāciju sagatavoja **Iveta Tomsone**,
LLKC Apgāda vadītāja

Terminš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.
Iesniegumu un atskaitu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZNĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2019. GADA FEBRUĀRĪ

Terminš		Janvāris							Februāris							Marts								
		1	6	11	14	15	20	21	24	25	31	1	5	10	14	15	19	20	25	28	1	15	20	31
Lauku attīstības programmas pasākumi	Riska pārvaldība																							
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	PVN mēneša (ceturkšņa) deklarācija un maksāšanas termiņš																							
Mikrouzņēmumu nodoklis	Mikrouzņēmumu nodokļa pārskats																							
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Atskaites iesniegšanas termiņš un nodokļa maksāšanas termiņš - PAŠNODARBINĀTAJĀIEM																							
Dabas resursu nodoklis	Dabas resursu nodokļa pārskats																							
Darījumu kvītis	Atskaite par darījumu kvīšu izlietojumu																							
Skaidras naudas deklarēšana	Deklarācija par skaidrā naudā veiktajiem darījumiem ar fiziskajām personām 2018. gadā																							
Skaidras naudas deklarēšana	Deklarācija par mēneša laikā skaidrā naudā veiktajiem darījumiem																							
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Gada ienākumu deklarācija par 2018. gadu																							
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Paziņojums par fiziskajām personām izmaksātajām summām 2018. gadā																							
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par ceturksni) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā ceturksnī pārsniedzis 1000 eiro																							
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par gadu) - ja ienākums no kapitāla pieauguma ceturksnī nav pārsniedzis 1000 eiro																							
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	Uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija																							
Gada pārskats	Gada pārskats par 2018. gadu (ja pārskata gads sakrīt ar kalendāro gadu)																							

Grāmatvedība un nodokļi

► 3. lpp.

Novados organizēti 7 informatīvie pasākumi bērniem arī ar praktisko daļu – maksšķerēšanu. Kopīgi ar maksšķerēšanu biedrībām īstenoti 6 informatīvie pasākumi pieaugušajiem.

Pārdots vairāk nekā 97 tūkst. maksšķerēšanas karšu.

AUGKOPIBA

Pilnā apjomā uzsākta Konsultāciju projekta īstenošana, kā arī projekts “Lēmumu pieņemšanas atbalsta sistēmas izstrāde ziemas kviešu lapu un vārpu slimību ierobežošanai”.

Sadarbībā ar partneriem un dažādu novadu saimniecībām uzsākti demonstrējumu projekti: “Dažādu augsnes apstrādes tehnoloģiju salīdzinājums graudaugu bezmaiņas sējumos slimību un kaitēkļu ierobežošanai dažādos Latvijas reģionos”; “Augu maiņas ietekme uz slimību un kaitēkļu attīstību graudaugu sējumos”; “Laukaugiem kaitīgo organismu ierobežošana dažādos Latvijas reģionos”; “Dažādu augsnes kalķošanas materiālu un tehnoloģiju demonstrējums un efektivitāte”.

Bioloģiskajā dārzkopībā eksperti konsultējuši saimniekus par aktuālām audzēšanas tehnoloģijām, kaitīgo organismu ierobežošanu, šķirņu izvēli, kartupeļu audzēšanu. Sākts demonstrējumu projekts “Ilgtspējīgu tehnoloģiju ieviešana dārzena audzēšanā augsnes auglības celšanai un efektīvai resursu izmantošanai” un EIP sadarbības projektā “Siltuma aktīvo un pasīvo akumulācijas sistēmu izmantošanu segtās platībās”.

TĀLĀKIZGLĪTĪBA

Sākts jauns ES projekts “Saimniecību un mežu apmeklējumu nodrošināšana”, kura mērķis ir nodrošināt lauku saimniecību un mežu apmeklējumus saistībā ar noteiktu tematiku – konkrētām ilgtspējīgas saimniekošanas metodēm vai tehnoloģijām, saimniekošanas veida dažādošanu u. c. LAP projekta “Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi” ietvaros apmācīti vairāk nekā 5000 cilvēku. Uzsākts arī jauns projekta posms, kas uz vairāk nekā trim gadiem nodrošinās kvalitatīvu profesionālo izglītību.

Informatīvi izglītojošajos pasākumos klientu skaits bijis noturīgs – vairāk nekā 20 000 cilvēku gadā.

Informāciju apkopoja Ilze Rūtenberga-Bērziņa, LLCK sabiedrisko attiecību vadītāja

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

LAUKU ATTĪSTĪBA

PIRTNIECE UN MĀJRAŽOTĀJA VIENĀ PERSONĀ – ARNITA MELBERGA

Ciemojoties Balvu pilsētas pašā nomalē pie pirtnieces – mājražotājas vai arī vienkārši enerģiskās saimnieces Arnitas Melbergas, var sajust viņas darba spar, mīlestību uz to, ko viņa dara. Priece tas, ka ir drosmīgi cilvēki, kas uzņemas atbildību par savu dzīvi un īsteno savus sapņus.

Arnita jau pāris gadu vairs nestrādā algotu darbu, bet ir saimnieciskās darbības veicēja, – viņa nodarbojas ar pirtniecību un mājražošanu. Tas viss aizsākās, kad ģimene 2014. gadā izbūvēja nelielu pirtiņu savām vajadzībām. Tā kā Arnitai iešana pirtī nebija sveša lieta – tas praktizēts jau no bērna kājas savās vecāku mājās, tad šī bija nostalgiska sajūta – atsākt pirtī iešanu. Viņa vēlējās to darīt pareizi – iemācīt to saviem bērniem un ģimenei, tādēļ sāka aizrauties ar pirts procedūru un visu ap to saistīto lietu izziņāšanu. 2015. gadā iziets mācību kurss pirts skolā. Nu jau pagājis pāris gadu, kā visas šīs gudrības sāktas izziņāt un pielietot praksē, un Arnitai šis darbs ir kļuvis par sirdslietu.

Pieprasījums pēc pirts procedūrām ir liels

Varētu šķist, ka pirtiņas laukos ir gandrīz vai katram un kurš gan nāks speciāli uz pirti pierakstīties, bet pie-

Arnita Melberga

prasījums pēc pirts procedūrām ir liels. Kāds cilvēks nolemj iepriecināt savu draugu vai radnieku, uzdāvinot dāvanu karti, kāds uzzina no cita atsauksmēm, un tā ziņas par šo iespēju aiziet plašumā. Arnita piedāvā dažādas pirtiņas – gan mazuļu, gan līgavu, gan meditāciju, gan arī ģimeņu un pāru pirtiņas – katram pēc savām vēlmēm un vajadzībām. Pirms pirtī iešanas Arnita klientiem lūdz atslēgt tālruņus, lai cilvēki varētu izbaudīt laiku ar savām domām vai tuvo cilvēku kompāniju. Mūsdienās, kad visi esam tik aizņemti ar savām lietām, un daudzi ir gluži atkarīgi no dažādām viedierīcēm, mēs

maz laika veltām tiešam kontaktam vienam ar otru. Pirts dod iespēju cilvēku kompānijai labi pavadīt laiku kopā, būt klātesošiem.

Pirtī neder steiga

Pati būtība, kā Arnita saka, ir lēna ķermeņa uzsildīšana, process notiek 60–70 grādos. Daudziem ir cita sapratne par to, kā jāiet pirtiņā, – viņiem vajag, lai ir liels karstums, un tad tik esot labi. Savukārt pirtniece apgalvo, ka pareizi esot karsēties mazākā temperatūrā. Šeit neder steiga, jābaida un jāļaujas sevis lutināšanai, izkarsēšanai un izpēršanai. Pirts procedūras ilgums, ko klientiem piedāvā Arnita, ir apmēram trīs stundas, kuru laikā notiek karsēšanās, ieziešanās ar scrubjiem, pēršana un beigās arī ādas un ķermeņa pabarošana ar maskām. Scrubji un maskas arī ir Arnitas pašas gatavoti – no dabīgām izejvielām, zālītēm. Arnita apguvusi klasiskās masāžas kursus, kas palīdz procedūru laikā. Lielākoties izmanto tradicionālās bērza, skujuņu, liepu un ozolu slotiņas. Pirts slotiņas Arnita gatavo no visa, kas apkārtējā dabā pieejams – no mežos, pļavās, piemājas dārzā sastopamā.

Pirtī tiek izmantotas arī dažādas zāļlītes un augi, lai raisītu aromātu, katrai zālītei ir sava iedarbība, piemēram, piparmētra palīdz vieglāk pārciest karstumu pirtī, jasmīna aromātu izmanto mīlestības sfērā kā jūtu stiprinātāju.

Arnitas Melbergas izveidotā pirtiņa

Foto: no Arnitas Melbergas arhīva

**Daudzveidīgais
Arnitas
ražoto produktu klāsts**

◀ 15. lpp.

Piemājas zemītē aug dažādi ogu lāji – upenes, plūmes, jānogas, ķirši, cidonijas, kas vēlāk pārtop dažādos sīrupos, žeļējās un citos izstrādājumos.

Plašs mājās ražoto produktu klāsts

Arnita nodarbojas ar pašas pārtikas produktu ražošanu mājās. Produktu klāstā ir mājās cepta maize, dažādas zāļu tējas un sīrupi no augiem un ogām, kā arī ķermeņa skrubji un maskas. Ziemas sezonā aktuāls ir ingvera sīrups, kuru pievieno tējai vai dzer atsevišķi, lai stiprinātu imunitāti; organisma spēcīnāšanai un attīrīšanai noder pieneņu ziedu sīrups, bet pret iesnām un klepu ieteicams ir priežu čiekuru sīrups. Arnita vāc no dabas visu vērtīgo, lai pēc tam vajadzības gadījumā būtu iespēja lietot dabīgus produktus savas veselības nostiprināšanai un dziedināšanai.

Svarīgas ir zināšanas

Zināšanas par augiem un receptes Arnita smeļas no Latvijas praktiķēm – zāļu sievām un regulāri apmeklētām lekcijām, kursiem un meistarklasēm. Tiek uzturēta saikne ar saviem domubiedriem, kuri savā starpā ap-

mainās ar informāciju. Ziemā vairāk laika atliek pastudēšanai un jaunas informācijas iegūšanai, bet, kad daba mostas, – tad Arnitai sākas aktīvais laiks, kad jāvāc augi, jāgriež pirts slotiņas, jākopj dārzs un jāgata-vo dabas radītie labumi.

Latvisko rituālo skolā Arnita apgūst uguns rituālu vadīšanu. Šogad tika iedibināta jauna tradīcija “Elkšņu” pirtīnā – vasaras saulgriežu svinēšana.

Nozīmīgs ir ģimenes atbalsts

Bez ģimenes atbalsta nebūtu bijusi drosme uzdrīkstēties un mēģināt īstenot savu sapni, tāpēc Arnita saka paldies vīram un bērniem, kuri ir lielākie atbalstītāji – gan morāli, gan fiziski, gan dažreiz arī materiāli.

Arnitai gandarījumu sniedz tas, ka cilvēkiem patīk tas, ko viņa rada un sniedz ar pirts procedūrām. Viņšprāt, sāk atgriezties senās, labās tradīcijas – pirtī iet nevis “tusēties” un lietot alkoholu, bet patiešām gūt labsajūtu savam ķermenim un garam, izbaudot veselīgu un mierpilnu pirts procedūru.

Pirtniekam nav fiziski viegls darbs. Arnita uzskata, ka svarīgi ir, lai ir laba veselība, jo pārējais jau mums ir dots – brīnišķīgā daba, kura sniedz neskaitā-

mas iespējas mums izpausties.

Nākotnes ieskatā Arnita cer nodarboties ar to pašu, ko jau dara, bet papildus ir vēlme radīt vietu, kur ciemiņiem un tūristiem palikt pa nakti.

Ar “Arnitas labsajūtu darbnīcas” produkciju un piedāvātajiem pakalpojumiem iespējams iepazīties: <https://www.facebook.com/ArnitasLabsaju-tuDarbnica/>

Arita BOKA,
LLKC Balvu konsultāciju
biroja uzņēmējdarbības
konsultante
e-pasts: arita.boka@llkc.lv
tālr. 29471841

Lauku Lapa

Izdots SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” Apgāda
Adrese: Rīgas iela 34, Ozolnieki,
Ozolnieku pagasts, Ozolnieku novads,
LV-3018
Tālrunis: 63050220
Apgāda vadītāja Iveta Tomsone
Lauku Lapas redaktore Dace Millere
Reģistrācijas Nr. 000740319
Iespiests SIA “IBC Print Baltic”
Lauku Lapu var abonēt Latvijas Pastā,
abonēt Latvijas Pastā,
abonēšanas indekss 1163
Citējot un/vai pārpublicējot izdevu-
ma “Lauku Lapa” rakstus, atsauce
obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem
Apgāda rakstiska atļauja.